

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.222/2023/3.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Fahidi Gergely ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes** (tartózkodási hely: felperes tartózkodási címe) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapesti Fegyház és Börtön** (1108 Budapest, Kozma utca 13.) alperes ellen **személyiségi jog megsértése** miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2023. március 29. napján meghozott 6.P.23.393/2020/45. számú ítélete ellen az alperes 46. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekinti, és azt helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az egészséghez való személyiségi jogát azzal, hogy saját ruha viselési engedélye ellenére 2019. december 8. napján elvette és csak 2020. december 3. napján adta vissza „civil” ruháit. Kérte továbbá, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől és kötelezze 361.000 forint sérelemdíj és annak késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdését, 2:43. § a) pontját, 2:51. § (1) bekezdés a) és b) pontját, 2:51. § (2) bekezdését és 2:52. § (1)-(2) bekezdését jelölte meg.

[2] Az érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes a saját pamut ruha viselését biztosító engedélye ellenére a 2019. december 8-i zárkavizsgálatkor civil ruházatát jogellenesen elvette, és azt csak 2020. december 3-án adta vissza. Az orvosi engedély oka krónikus allergiája, bőrbetegsége volt. Tényállítása szerint a pamut ruha helyett viselt büntetés-végrehajtási formaruházat allergiás tüneteket okozott, meglévő contact dermatitise miatti bőrtüneteit, panaszait felerősítette, egészségi állapota romlott, testszerte erős viszketés, kiütés jelentkezett nála. A személyiségi jogsértés következtében őt ért nem vagyoni sérelmek miatt napi 1.000 forint sérelemdíjat érvényesített.

[3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[4] Nem vitatta, hogy jogellenesen vette el a felperes ruházatát, azonban a jogellenes magatartás még nem jelent egyúttal személyiségi jogsértést is, ezáltal nem alapozza meg az alperes felelősségét és sérelemdíj fizetési kötelezettségét. A felperes egészségkárosodását nem igazolta, egészségügyi dokumentációja egészségi állapotának romlását nem támasztja alá. A felperes bőrpanaszai évek óta fennálltak, így azok nem állnak okozati összefüggésben a ruházat elvételével. Mindezek okán nem sértette meg a felperes személyiségi jogát.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, az alperes azzal, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott felperestől 2019. december 8-án elvette az engedéllyel tartott pamut anyagú ruháit, amelynek következtében a felperes kénytelen volt részben műszálas ruhát viselni, és ezzel összefüggésben rosszabbodtak az ekcémás tünetei, megsértette a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát. Eltiltotta az alperest a továbbá jogsértéstől, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 361.000 forint sérelemdíjat, valamint 150.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 57.660 forint illetéket az állam viseli.

[6] Ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését, 2:43. § a) pontját, 2:51. § (a) és b) pontját. Megállapította, hogy nem volt vitás a felek között, miszerint az alperes jogsértő módon vette el a felperes saját tulajdonú pamut ruháit, ezért a személyiségi jogsérelem megállapításához azt kellett vizsgálnia, okozott-e állapotromlást a felperes meglévő bőrbetegségében, hogy egy éven keresztül nem viselhette saját pamut anyagú ruháit. Ehhez igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be. A szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperesnél allergiás betegséget, bőrgyulladásos betegséget (dermatitis), utricariat (testszerte kiütések), szőrtüszőgyulladást (folliculitis), gombás bőrbetegséget, atopiás dermatitist, valamint pszichiátriai betegségeket rögzítettek. A perbeli követelés szempontjából a gombás bőrbetegségnek és a pszichiátriai betegségnek nincs jelentősége. Figyelembe vette ugyanakkor, hogy a felperesnél befogadásakor ekcéma herpeticumot észleltek. A szakértői vélemény szerint a bőrbetegségek egymáshoz nagyon hasonló tünetekkel járnak: a bőrön gyulladásos jelek láthatók, a bőr vörösségével, apró, valamint hólyagos kiütésekkel. Az ekcémával kapcsolatban a szakértői vélemény tartalmazza azt a közismert tényt, hogy az általában elhúzódó, vissza-visszatérő megbetegedés, melynek számos kiváltó oka lehetséges, a felperes esetében azonban nem állapítható meg, hogy mi okozza az ekcémát. A szakértői vélemény általánosságban tartalmazza azt is, hogy az ekcéma megelőzése érdekében kerülni kell azokkal az anyagokkal az érintkezést, melyek a bőrön

allergiás reakciót válthatnak ki. Az elsőfokú bíróság kiemelte, a szakértő szerint a felperes 2019. decembere és 2020. decembere között is szenvedett dermatitisben: a saját ruha elvételét követően 2020. január 24-én dermatitises plakkok jelentek meg a jobb könyökön és a herezacskón, továbbá 2020 februárjában, márciusában és májusában is bőrelváltozásokat állapítottak meg. Orvosszakértői szempontból azt lehet véleményezni, hogy a felperesnél pamut ruházat viselése esetén nem észlelték a tüneteket, ezért annak viselését javasolták számára. Szakértői bizonyossággal, minden kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, hogy csakis a pamut ruha viselése miatt enyhültek, illetve szűntek meg a felperes panaszai, de szakértőileg véleményezhető, hogy a pamut ruha viselése szakértőileg mindenképpen indokolt és javasolható. A csatolt formaruha műszaki leírásból az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a ruházat részben pamut, részben poliészter anyagból készül. Ebből pedig arra következtetett, hogy az nem megfelelő ekcémában szenvedő személyeknek. A saját ruha viselési engedélyt kiállító orvos, orvos neve tanúvallomásában a szakértői véleménnyel lényegében egyező megállapításokat tett, a felperesen lokális bőrgyulladásos tüneteket tapasztalt, melynek oka ismeretlen volt. Mint orvosnak az volt az álláspontja, szinte kizárt, hogy azokat a formaruha okozná, azonban azt is elmondta, hogy ez nem zárható ki, annak eldöntéséhez célzott allergia-tesztre lenne szükség. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ugyan a rendelkezésre álló adatokból nem lehet megállapítani, miszerint a felperesnél 2019. decembere és 2020. decembere közötti időben jelentkező ekcémás tüneteket teljes bizonyossággal a fogvatartotti egyenruha okozta, azonban a bőrbetegség szakértői véleményben ismertetett jellegére figyelemmel nincs szükség kétséget kizáró bizonyításra ezzel kapcsolatban. A szakértői vélemény és a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció alapján az állapítható meg, hogy a felperesnek ekcémás bőrbetegsége van, és a betegség tünetei, valamint a pamut ruházat megvonása között bizonyos mértékű összefüggés fennáll: a pamut ruha viselése esetén vagy nincsenek tünetei, vagy azok enyhébbek, míg a pamut ruházat megvonása idején ekcémás bőrtünetek jelentkeztek nála. Ezért megállapította, az alperes azzal, hogy elvette a felperes pamut ruháit, melynek következtében a felperes kénytelen volt műszálas ruhát viselni, és ezzel összefüggésben rosszabbodtak az ekcémás tünetei, megsértette a felperes egészséghez fűződő jogát. Ebből következően alaposnak találta a felperes Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogsértés megtörténtének bírósági megállapítására és b) pontja szerinti eltiltásra irányuló kereseti kérelmeit.

[7] A sérelemdíj iránti kereset tekintetében a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdésének felhívásával rögzítette, a sérelemdíj nem automatikus következménye a személyiségi jogsértésnek, annak feltétele a nem vagyoni hátrány bekövetkezése. Megállapította ugyanakkor, hogy a felperest nem vagyoni jellegű hátrány érte azért, hogy ekcémás bőrtünetei bizonyos mértékben rosszabbodtak az idő alatt, amíg nem viselhette saját tulajdonú pamut anyagú ruháit. A sérelemdíj mértéke körében értékelte, hogy a jogsértés súlya nem jelentéktelen, mert az alperes a saját orvosa által engedélyezett ruházatot vette el a felperestől ésszerű indok nélkül. A felróhatóság mértéke is jelentős, mert az alperes hosszú időn keresztül nem adta vissza a felperes pamut ruháit, holott annak nem volt semmilyen akadálya. Az elvárható magatartás az lett volna, hogy amint észleli az alaptalan eljárást, azonnal visszabocsátja a ruházatot a felperes birtokába. A jogsértés felperesre gyakorolt hatását ugyanakkor nem értékelte jelentősnek, mivel a bőrbetegséget nem az alperes okozta, és a felperes nem bizonyította, hogy ekcémás tüneteit jelentősen felerősítette az egyenruha viselése. E körülmények mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a követelt sérelemdíj nem tekinthető aránytalanul soknak, ezért az alperest az igényelt összeg és ítélete indokolásának [30] bekezdése alapján annak 2019. december 8. napjától kezdődően a Ptk. 6:48. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.

[8] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj iránti kereset teljes elutasítását, harmadlagosan a sérelemdíj összegének 5 forintra leszállítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[9] Fellebbezése indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során nem vette kellő súllyal figyelembe az igazságügyi orvosszakértői véleményt és nagymértékben a felperes személyes előadására támaszkodott. A felperes bizonyítása azonban nem vezetett eredményre, így a személyiségi jogsértés és az alperes felelőssége nem állapítható meg. A perben kizárólag az igazolt – amit az alperes maga sem vitatott –, hogy a felperes ruházatát a ruhatartási engedély ellenére vette el, és a felperesnek ezt követően is voltak börtünetei. Egészségügyi állapotromlás azonban nem állapítható meg, és az okozatosság sem bizonyított. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta a szakvélemény és az egyéb bizonyítékok teljes vizsgálatát és értékelését, illetve azokból helytelen következtetést vont le. A felperes állapotromlását sem az egészségügyi dokumentáció, sem a szakvélemény nem támasztja alá. A perbeli időszakban mindössze három alkalommal jelzett bőrpanaszt az alperesnek: 2020. január 24-én, február 9-én és május 15-én. Ezen túl a 2020. március 3-án kelt feljegyzés rögzíti az alkalmazott terápiákat, és hogy állapota jó, míg a május 19-ei vizsgálaton a felperes gyakorlatilag már tünetmentes volt. Mindössze 3-5 darab minimális méretű bőrelváltozás volt tapasztalható, mely teendőt nem igényelt. A szakvélemény is rögzíti, hogy a felperes börtünetei a fogvatartása előtt és annak során is több ízben jelentkeztek, azaz a perbeli időszakon kívül is járt orvosnál bőrpanaszok, illetve allergiás reakciók miatt. Kiemelte, a felperes a peren kívüli időszakban pamut alsóruházat viselése mellett is többször vagy azonos gyakorisággal járt orvosnál bőrpanaszai miatt, és május 19-én már tünetmentes volt. Hangsúlyozta, a felperesnél fogvatartása során 2014-ben 2 alkalommal, 2015-ben 5 alkalommal, 2017-ben szintén 5 alkalommal, 2018-ban 3 alkalommal, 2019-ben 3 alkalommal, 2020-ban 3 alkalommal, 2021-ben 1 alkalommal jelentkeztek börtünetek.

[10] Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe orvos neve tanúvallomásának egyes releváns részeit sem. A tanú nyilatkozata ugyanis álláspontja szerint azt valószínűsítette, hogy a ruha nem lehetett allergén a tünetek jellege miatt. A felperes pedig nem indítványozta a ruha vizsgálatát, és más módot sem bizonyította kétséget kizáróan, hogy attól keletkeztek volna a tünetei. Részletesen elemezte a szakvéleményt, és kiemelte, az 1. kérdésre adott válaszból még az sem állapítható meg, hogy a felperes börtünetei pontosan melyik betegsége miatt alakultak ki. A 2. kérdésre adott válaszában a szakértő nem állapította meg, hogy az ekcéma okozta tüneteket mi váltotta ki, általánosságban nyilatkozott annak okaira, míg a 3. kérdésre adott válasz szerint a bőrbetegség konkrét okát szakértőileg nem lehet meghatározni. A 4. kérdésre adott válaszból kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, hogy csak a pamut ruha viselése miatt enyhültek vagy szűntek meg a felperes panaszai, a felperes pedig a perbeli és az azt megelőző időszakban is szenvedett dermatitis betegségben. Az 5., 6., 9., 12. és 13. kérdésre adott válasz kapcsán arra utalt, hogy a felperesnek a saját pamut ruha viselése mellett is jelentkeztek börtünetei. Szakértői szempontból minden kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, hogy a felperes állapotváltozásában nagymértékben szerepet játszott-e a saját ruha viselésének elmaradása. Azzal is érvelt, hogy az elsőfokú ítélet [14] bekezdése helytelenül tartalmazza a formaruha anyagösszetételét: az ing ugyanis 100%-ban pamut, míg a nadrág pamut és poliészter zsávoily összetételű, körülbelül 80% pamutot tartalmaz. A

szakértői vélemény 10. kérdésre adott válaszából kiemelte, orvosszakértői szempontból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes tüneteit a formaruházat alapanyaga váltotta ki, azt a 7. kérdésre adott válasz szerint okozhatták mosó-, illetve tisztálkodószerekben található vegyületek is, a 14. kérdésre adott válasz alapján pedig a felperes fahéj és paradicsom allergiája is. Ebből következően az okozatosság szintén nem bizonyított. Hangsúlyozta, a 11. kérdésre adott válasz alapján az alperes által alkalmazott terápia megfelelő volt. A szakvélemény összességében tehát nem támasztja alá a felperes keresetét, annak kiegészítését pedig a felperes nem kérte. Az elsőfokú bíróságnak a szakvélemény értékelése során azt a következtetést kellett volna levonnia, hogy nem bizonyított olyan egészségügyi állapotromlás, illetve egészségkárosodás a felperesnél, amely az alperes magatartásával okozati összefüggésben állna, a felperes állapotában nem történt lényeges változás. Enélkül pedig az egészséghöz fűződő jogsérelem nem állapítható meg, és annak hányában sem objektív, sem szubjektív szankció nem alkalmazható.

[11] A sérelemdíj összegének mérséklése körében elsősorban a maradandó egészségkárosodás hiányára és a jogsértés csekély súlyára hivatkozott, valamint arra, hogy a felperes személyes nyilatkozata szerint tünetei a perbeli időszakban elviselhetőek voltak. A szakvélemény pedig nem tartalmaz egyértelmű megállapításokat.

[12] A felperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

[13] A fellebbezés nem alapos.

[14] Mindenekelőtt rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része nem tartalmaz döntést a felperes 11. sorszámú jegyzőkönyvben előterjesztett, és az elsőfokú ítélet [3] bekezdésében ismertetett kamatkövetelés iránti keresetről, holott azt az elsőfokú bíróság ítéletének [30] bekezdésében még megalapozottnak is találta. Ezért az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 341. § (2) bekezdése alapján csupán a kamat iránti igényvel tárgyi keresethalmazatban előterjesztett további kereseti kérelmekről rendelkező részítélet, így azt a másodfokú bíróság is annak tekintette, és kizárólag azt felülbírálvá határozott szintén részítélettel.

[15] Az alperes elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú részítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására irányult, ezért az elsőfokú részítéletnek nem volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság egészében bírálta felül a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a fellebbezési kérelem és annak indokai mentén.

[16] Az alperes fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok téves értékelésével állapította meg, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperes egészségi állapota romlott, és ebből tévesen következtetett az

alperes személyiségi jogsértésére. Fellebbezése tehát az elsőfokú bíróság bizonyíték mérlegelési tevékenységét támadta. Az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelően, okszerűen mérlegelte, a bizonyítékok értékelése nem volt kirívóan logikátlan vagy okszerűtlen, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet felülmérlegelésére nem látott indokot. Kizárólag a fellebbezésében foglaltakra tekintettel emeli ki ezért a következőket.

[17] Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt helyesen értékelte, és helytállóan fogadta el ítélete alapjául. A szakvélemény a Pp. 316. § (1) bekezdésében írt hibáktól és hiányoktól mentes volt, annak aggályosságát az alperes sem állította fellebbezésében, csupán azzal érvelt, hogy a szakvélemény a felperes egészségi állapotának alperesi magatartással okozati összefüggésben álló romlását nem támasztja alá. Ez az alperesi érvelés azonban téves. Arra ugyan helyesen utalt az alperes, hogy a szakvélemény szerint a felperes ekcémás bőrbetegségének konkrét oka nem határozható meg, és azt sem lehet minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy csak a pamut ruha viselése miatt enyhültek a panaszai. Ugyanakkor egyértelműen rögzítette a szakértő, a bőrgyógyászati szakorvosi vizsgálatkor nem észlelték a tüneteket a felperesnél pamut ruha viselése esetén. Emellett azt is véleményezte, hogy a saját ruházat elvétele után bőrelváltozásokat állapítottak meg nála 2020. január, február, március és májusban (6.P.23.393/2020/35. számú szakvélemény 11. és 12. oldal). Mindebből okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság ítéletének [17] bekezdésében a felperes ruházatának elvételét követő egészségi állapotromlására, és annak alperesi magatartással okozati összefüggésben történő bekövetkezésére. Kiemelendő továbbá, a fellebbezésben foglaltakkal szemben a szakvélemény nem tartalmaz olyan szakértői megállapítást, mely szerint a felperesnél saját ruhadarabok viselése mellett is jelentkeztek gyulladásos tünetek. Épp ellenkezőleg, azt rögzíti, hogy a tüneteket a saját ruha viselése mellett nem észlelték, ezen túl pedig e körben további véleményt a szakértő nem tudott adni (6.P.23.393/2020/35. számú szakvélemény 12. oldal). Iratellenesen hivatkozott az alperes arra is, hogy a perbeli időszakban a felperes csak három alkalommal jelzett panaszt az alperesnek és a 2020. május 19-i vizsgálatkor már tünetmentes volt. A felperes ugyanis a csatolt egészségügyi dokumentáció (6.P.23.393/2020/5/A/9.) szerint a fellebbezésben írtakon túl 2020. január 28-án a dermatitis miatt fürdési engedélyt kapott, majd 2020. január 31-én és február 17-én is ápolói vizsgálaton vett részt, ahol kenőcsöt írtak fel neki. A felperes kárigényének bejelentését követően végzett, 2020. május 19-ei vizsgálat pedig nem tünetmentességet rögzített, hanem éppen azt, hogy a felperes tüneteit a jelenlegi terápiája megfelelően kezeli. Alaptalanul érvelt az alperes a kezelőorvos tanúvallomásának téves értékelésével is, mivel a tanú vallomása szerint nem zárható ki, hogy a felperes tüneteit az alperesi ruházat okozta. Ezáltal a tanúvallomás nem alkalmas a szakvéleménnyel megfelelően igazolt felperesi tényállítások cáfolatára.

[18] Az elsőfokú bíróság tehát a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint helyesen értékelte, és okszerűen következtetett arra, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperes egészségében állapotrosszabbodás állt be. Ebből pedig megalapozottan jutott arra a döntésre, hogy az alperes a felperes egészséghez való személyiségi jogát megsértette. A személyiségi jog megsértése miatt helytállóan alkalmazta annak a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt objektív és – a börtünetek rosszabbodása miatti nem vagyoni sérelem okán – a Ptk. 2:52. §

(1) bekezdésében szabályozott szubjektív szankcióját is. Erre tekintettel az alperes elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelme sem vezethetett eredményre.

[19] A másodfokú bíróság a sérelemdíj leszállítását sem tartotta indokoltnak. A felperes által érvényesített napi 1.000 forintos összeg egyáltalán nem tekinthető eltúlzottnak, függetlenül attól, hogy a felperes maradandó egészségkárosodást nem szenvedett el. Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a jogsértés súlya a fellebbezésben foglaltakkal szemben egyáltalán nem jelentéktelen. Az alperes ugyanis a jogsértést úgy követte el, hogy a saját maga által engedélyezett ruházatot a minimális körültekintést sem tanúsítva, elfogadható indok nélkül vette el a felperestől, mellyel a felperes egészségét sértette meg. A fellebbezésben foglaltakkal szemben a jogsértés felperesre gyakorolt hatását is megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor. Ezért a másodfokú bíróság a sérelemdíj mérséklésére sem látott lehetőséget.

[20] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[21] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért az ítéltábla a Pp. 82. § (3) bekezdése értelmében nem kötelezte az alperest másodfokú perköltség fizetésére. A le nem rótt 28.880 forint fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szentpáli Judit s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Szabó Csilla s.

bíró